

Folketingets Kulturdvalg
Christiansborg
1240 København K

Kulturministeren

Kulturministeriet
Nybrogade 2
1203 København K

Tlf : 33 92 33 70
Fax : 33 91 33 88
E-mail : kum@kum.dk
Web : www.kum.dk

21. januar 2014

Folketingets Kulturdvalg har den 14. januar 2014 stillet mig følgende spørgsmål, nr. 46 (Alm. del), som jeg hermed skal besvare.

Spørgsmål:

"Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 14. januar 2014 fra Danmarks Naturfredningsforening, jf. KUU alm. del - bilag 70."

Svar:

Foreningens henvendelse af 14. januar omhandler håndhævelsen af beskyttelsen af sten- og jorddiger.

Sten- og jorddiger er beskyttet i museumsloven, der bestemmer, at deres tilstand ikke må ændres. Af den tilhørende digebekendtgørelse fremgår, at stendiger, offentligt ejede diger, diger på eller ved beskyttede naturtyper og diger angivet på Kort- og Matrikelstyrelsens kortværk Danmark (1:25.000) i den seneste reviderede udgave forud for den 1. juli 1992, er beskyttet. Beskyttelsen omfatter ca. 34.000 km diger, der skønsmæssigt kan opdeles i ca. 140.000 digestykker.

I praksis er det Kulturstyrelsen, der påser, at forbuddet mod at ændre diger overholdes, og at påbud efterkommes. Kommunerne kan foretage en konkret udpegning af diger til beskyttelse, hvilket styrker forvaltningsgrundlaget. Kommunerne giver endvidere oplysninger om beskyttelsesordningen, og i særlige tilfælde kan de dispensere til at ændre et dige, f.eks. til at fjerne en digestrækning.

Tilsynet med digerne blev flyttet med strukturreformen i 2007, hvor håndhævelsen af beskyttelsen af fortidsminder og sten- og jorddiger gik fra amterne til staten. Kulturstyrelsen modtog ved den lejlighed et halvt hundrede uafsluttede sager foruden mange anmeldelser affødt af amternes forskelligartede registrering af diger.

Efterfølgende har Kulturstyrelsen i gennemsnit årligt modtaget ca. 100 anmeldelser af lovovertrædelser omfattende et til flere diger. Kulturstyrelsen oplyser, at det er korrekt, at sagsbehandlingstiden endnu ikke er tilfredsstillende, og at ca. 500 sager afventer

behandling. Styrelsen har endvidere oplyst, at forældelsesfristen for strafansvaret er 5 år jf. museumslovens § 40 a, Stk. 6.

Kulturstyrelsen har siden overtagelsen af tilsynet, grundet de mange indberettede ulovligheder, arbejdet med forskellige initiativer for at behandle sagerne og styrke såvel informationsniveauet til ejerne (for at undgå overtrædelser) som forvaltningsgrundlaget generelt ved at styrke kvaliteten af kortgrundlaget. Arbejdet har udover behandlingen af konkrete sager omfattet:

- Udarbejdelse af en ny vejledning om beskyttede sten- og jorddiger (2009) til oplysning for borgerne og til hjælp for kommunernes administration.
- Digitalisering og rettelse af kortgrundlaget til ajourføring på Miljøportalens Arealinformation, så kommunerne og borgerne er bedre oplyst om beskyttelsen.
- Ændring af bekendtgørelsen om sten- og jorddiger. En kommune kan nu vælge at foretage en konkret udpegning af diger for et sogn ad gangen. Dette erstatter den generelle beskyttelse og den vejledende udpegning og skaber et bedre forvaltningsgrundlag for ejerne. For kommunerne er opgaven langt mere overkommeligt. Nyt er også, at evt. nye diger foreslået til beskyttelse ikke må fjernes under høringsfasen.

Kulturstyrelsens aktuelle plan for at nedbringe sagsbehandlingstiden samt antallet af sager, der afventer behandling, omfatter:

- Delegering af opgaven med at oplyse sagerne til de museer, der fører tilsyn med de øvrige fortidsminder for Kulturstyrelsen.
- Effektivisering af interne arbejdsgange (sagsscreening, sagsslukning og sagsbehandling).
- Drøftelse med NaturErhvervsstyrelsen om inddragelse af de beskyttede sten- og jorddiger som landskabselementer i krydsoverensstemmelsen (krav til God Landbrugs- og Miljømæssig stand i forbindelse med udbetaling af landbrugsstøtte).

Som resultat af disse initiativer er det styrelsens ambition at få afviklet antallet af sager, der afventer behandling, inden for det kommende år.

Jeg kan i øvrigt bemærke, at der ikke er planer om at overflytte statens digekompetence til kommunerne.

Marianne Jelved